

HOVAWART

25

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland

Winter 2021-2022

Lidmaatschap en contributie
De contributie bedraagt € 30,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmelding en opzegging:
secretarishovawartvereniging@gmail.com.
Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
Internationale contacten en fokkerszaken
- Kees van der Sar, secretaris
Alle algemene zaken en officiële zaken
- Camiel Daamen, penningmeester
ledenadministratie
- Hetty Slaats, clubblad (aanlever- en verzendpunt)
- Christel van de Westelaken, club-activiteiten

Commissies

- Jacqueline Wullms, fotografie
- Bas Elings, medisch advies (vragen via bestuur)
- Rob Joosten, medisch advies (vragen via bestuur)

Ons ledencontactblad wordt gesponsord!
Veel dank aan Hoek Consultants te Ede!

Team Gedragstesten

- Annemiek Kliebisch, Groep + neusaanleg
- Jan v Doremalen, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Hans Wullms, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Ylena Somers, Groep + spelen vreemde persoon
- Kees van der Sar, algemeen + binnenkomen + begeleiding
- Christel van de Westelaken, algemeen + buitdrift + spelen vreemde persoon
- Hetty Slaats, algemeen + schrijver
- Kees van Gorp, algemeen + verdedigen van eigenaar
- Jacobien Uenk-Wagemaker, algemeen (aspirant tester)
- Jacqueline Wullms, fotografie

Bijdragen voor clubblad zenden naar:
kopijclubblad@gmail.com

Hoek Consultants

ADVISEURS VOOR HUMAN CAPITAL

© UIT DIT CONTACTBLAD MAG U
NIETS OVERNEMEN ZONDER
VOORAFGAANDE TOESTEMMING

Het bestuur wenst u een fijne en vooral gezonde periode toe. Hopelijk tot snel bij een van de activiteiten.

Kerstdagen, jaarwisseling, en hopelijk een aantal leuke familiedagen staan weer op de rol. Als club hopen we natuurlijk dat we onze kerstborrel dit jaar wel door kunnen laten gaan. We weten bij het schrijven van dit voorwoord nog niet wat voor verrassingen er nog voor de deur staan. Covid-19 heeft ons opnieuw in de greep. We hopen nu op een betere tijd na onze winterstop.

De afgelopen periode hebben we een aantal leuke activiteiten gehad. Allereerst onze speurwedstrijd die glansrijk door Christel van de Westelaken en Houwaert's Grand Fellow werd gewonnen. Fellow is dus de Speurkampioen, een prachtig resultaat. De uitslagen vindt u verder in dit blad en/of op de website. Ook waren er gedragstesten, worpcontroles en er zijn diverse gezondheidsuitslagen behaald. We doen er alles aan om onze basis te verbreden.

We werken nog steeds aan onze website en zijn nu aan de slag met een ledenportaal. Blij zijn we met een versterking van het bestuur. Hetty Slaats is op de ALV unaniem gekozen als bestuurslid. Dus naast het vertrouwen van het bestuur in het voorgedragen bestuurslid zijn ook alle actieve en op de ALV aanwezige leden het met onze keuze eens, bleek uit de stemming. Het bestuur zal taakgerichter gaan werken. De taken verdelen is hard nodig. De club groeit

en de regelgevingen veranderen van tijd tot tijd. De Raad van Beheer verlangt ook meer en meer van de aangesloten verenigingen. Intern heeft het bestuur een positieverandering ondergaan. Kees van der Sar is vanaf heden de nieuwe secretaris van de club, hij zal voor alle zaken het aanspreekpunt zijn. U kunt hem per e-mail bereiken. Christel van de Westelaken blijft gelukkig in het bestuur en zal zich bezighouden met de clubactiviteiten zoals we van haar gewend zijn. Kortom wij doen ons best om te professionaliseren.

In 2022 komen er weer een aantal grote evenementen: gedragstesten, uithoudingsvermogenexamen, trainingsweek, clubmatch, themadag fokkerij deel 1 en deel 2 op een dag. We hopen dat we wederom een grote opkomst gaan krijgen bij de activiteiten. En nu maar hopen dat het allemaal doorgang kan vinden en dat maatregelen die door de overheid genomen kunnen gaan worden, uitblijven.

Het bestuur heeft zich zo goed mogelijk voor u en uw hond(en) ingezet en uiteraard was er op de eerste plaats de inzet voor het behoud en – zo mogelijk - de verbetering van ons ras.

Kees van Gorp

Clubkampioenschap Speuren

7 november, een stevige wind, nog donker om 6 uur 's morgens. Kees gaat vol goede moed op pad om voor de wedstrijdklasse sporen uit te lopen. Voor deze klasse moeten de sporen 3 uur oud zijn en de kandidaten zullen er om 9.00 uur zijn. Er zijn twee favorieten, onze oude rot in het speuren en een jongere, blonde god. Helaas heeft de jongere blonde 1,5 uur in de auto moeten rijden naar het speurveld en wordt hij als 2e starter geloot, weinig tijd om even uit te razen. Dat heeft jammer genoeg effect op de speurprestaties. Fellow daarentegen volgt het spoor alsof hij nooit iets anders doet en gaat er met de beker vandoor. Jammer, dat er een haas over zijn spoor was gerend, anders zou zijn score beslist nog hoger uitgevallen zijn. Een welverdiende overwinning, Fellow en Christel! Proficiat met het Clubkampioenschap Speuren!

Om 11.30 uur arriveren de deelnemers van de tussen- en beginnersklasse. Nog altijd gure wind, maar gelukkig komt de zon regelmatig tevoorschijn, waardoor het vertoeven op het

grote, open speurveld toch net iets aangener wordt. Een warm kopje koffie helpt daar dan ook nog aan mee, al is het maar om de handen aan te warmen.

De kandidaten en hun geleiders hebben er zin in. In deze twee klassen lopen de geleiders zelf het spoor uit. Dit spoor hoeft nog niet zo lang te liggen, voordat er gespeurd kan worden. Eerst worden de sporen voor de tussenklasse uitgelopen. Sommige geleiders zijn heel royaal met de voertjes op het spoor. Goed bedoeld, maar hun hovi's lachen

Christel en Houwaert's Grant Fellow, winnaars in de wedstrijd-klasse.

zich stilletjes een hoedje. Zij weten echt wel wat speuren is, maar ze willen ook graag zo veel mogelijk van al dat lekkers meepikken, waardoor ze minder geconcentreerd raken op het spoor en soms de neiging hebben om op het spoor terug te gaan, want..... tja dat lekkers kun je toch niet laten liggen! Een goed leermoment voor de geleiders. Alles met mate, doceren moet ook geleerd worden! Een enkeling is zo enthousiast, dat de geleider bij de start van het spoor bijna het nakijken heeft, zo razendsnel schiet de hond over het spoor. Ook weer een leermomentje, op een vlot tempo is niets aan te merken, maar hond en geleider moeten wel een team blijven ook al moet de hond voldoende ruimte krijgen om het spoor op eigen kracht te volgen. Ja, zo doe je ook tijdens een kampioenschap weer nieuwe wetenswaardigheden op. Het lijkt zo eenvoudig, maar er zijn toch heel veel zaken die je in de gaten moet houden als geleider. Een team loopt de sterren van de hemel en wordt daardoor het beste team van de hele dag. De beoordeling 'uitmuntend' is dubbel en dwars verdiend! Proficiat, Lara en Sjors!

In de beginnersklasse worden heel goede resultaten neergezet, terwijl er zelfs een paar honden nog helemaal geen ervaring hebben. Zij bewijzen maar weer eens, dat speuren bij een Hovawart in de genen zit. Zij doen dit van nature. De beker wordt weggesleept door de benjamin van de groep. Ze volgt het nog niet helemaal strakke spoor van de baas perfect en laat zich niet afleiden door storende omgevingsfactoren zoals een langs rammelende tractor. Een kampioen in de dop! Gefeliciteerd, Senna en Petra!

Op de leslocatie geeft Kees ons inzicht in de resultaten, legt hij uit wat heel goed ging en wat nog verbeterd kan worden. Daar kunnen we wat mee voor de volgende keer. Het zou leuk zijn als die er over niet al te lange tijd weer komt! Kees bedankt voor de leuke en leerzame dag!

Hetty Slaats

Hovawart Bond Nederland Clubkampioenschap Speuren

7 november 2021

wedstrijdklasse

stamboomnaam hond	roepnaam	geleider	plaats	punten	beoordeling
Houwaert's Grand Fellow	Fellow	Christel v.d. Westelaken	1e	72	zeer goed
Houwaert's Erwan	Erwan	Hetty Slaats	2e	62	goed
Houwaert's Mattiz Roy	Ties	Jacqueline Wullms	4e	50	voldoende
Houwaert's Kaleb Fuego	Kaleb	Jacqueline Wullms	3 e	60	goed

tussenklasse

stamboomnaam hond	roepnaam	geleider	plaats	punten	beoordeling
Eeuwaards Arthos	Loki	Helen v.d. Suis	3e	79	zeer goed
Eeuwaards Akyra	Lara	Sjors Uenk	1e	85	uitmuntend
Houwaert's Hilke	Terra	Kees v.d. Sar	2e	82	uitmuntend
Houwaert's Lady Gaga	Laska	Jolanda v.d. Sar	4e	70	zeer goed
Boremywart's Agila	Nila	Annemiek Kliebisch	6e	60	goed
Houwaert's Kenzy	Jelka	Jan v. Doremalen	5e	62	goed

beginnersklasse

stamboomnaam hond	roepnaam	geleider	plaats	punten	beoordeling
Houwaert's Nanow Nero	Nero	Ylena Somers	2e	79	zeer goed
Houwaert's Oxanna	Senna	Petra v. Mierlo	1e	81	uitmuntend
Andy	Guus	Laura Soeterbroek	4e	65	goed
Houwaert's Miss Freya	Jescka	Peter van Seeventer	3e	70	zeer goed

Kinderen en je hond: zo worden ze de beste maatjes

deel 2

Naast de tien gouden regels zijn er nog een aantal belangrijke zaken om in de gaten te houden.

Nooit alleen laten

In de eerste plaats mag u hond en kind nooit alleen laten. In de ogen van een hond zijn kinderen tot een jaar of 10-12 een soort 'pups', die wat de hond betreft onder hem staan in rang. Als u, zijn baas, echter in de buurt bent, zal de hond de kinderen zien als 'horend bij zijn baas'. De hond zal hen dan niet snel corrigeren voor gedrag dat hij niet leuk vindt. Bent u echter weg, dan kan het zijn dat de hond ongewenst gedrag van uw kinderen wil stoppen en daar kan hij zijn tanden bij gaan gebruiken. Blijf er daarom altijd bij!

Pas op met straffen

Straf uw kind niet waar de hond bij is, want u heeft kans dat de hond u hierbij wil 'helpen'. Maar straf ook de hond niet waar het kind bij is, het kind kan dit na gaan doen en de hond kan zich later op het kind afreageren.

Straf grommen niet

Gromt de hond naar uw kind, straf dan niet, maar neem de hond rustig mee naar een andere plek en bedenk waarom de hond gromde. Een grom is een waarschuwing: als u dit bestraft, kan de hond deze waarschuwing voortaan overslaan en meteen happen of echt bijten. Kennelijk is er iets aan de situatie wat de hond vervelend of eng vond. Zorg ervoor dat die situatie voortaan vermeden wordt of roep de hulp in van een gedragstherapeut voor honden om ermee te oefenen.

Let op uw kind

Natuurlijk moet u opletten dat uw kinderen de hond niet plagen of (per ongeluk) pijn doen. Dat is niet leuk voor de hond en bovendien is het gevaarlijk voor uw kinderen als de hond zich wil verdedigen.

Laat kinderen geen commando's geven

Het is beter om jonge kinderen de hond geen commando's te laten geven. De hond zal dat misschien niet accepteren. Bovendien krijgt het kind zo het idee dat de hond hem moet

Vier benen

Vroeger lag ik wel eens lang wakker voordat de slaap me meester werd. Ik heb in die nachten hele gesprekken mogen horen, die mijn gezinsleden in hun slaap voerden. Of voetbalwedstrijden die snurkend werden hergespeeld. Maar sinds een tijdje slaap ik als een roos en zijn de nachtelijke verhalen me ontnomen.

Gelukkig heb ik mijn Hovawarts nog. Ik weet niet of die van jullie erg actief zijn, maar dat is bij het span van mij zeker het geval. Uiteraard met hun befaamde individuele sprintronpjes maar ook rennen ze het liefst de hele dag luid roepend achter elkáár aan. En zodra ik opsta, hup, lopen zij ook; als ik naar buiten ga, nooit alleen, zij moeten mee. En mocht ik een keer alleen op stap zijn geweest dan staan ze samen hoog springend met de voorpoten op de poort hun welkomstdans op te voeren. Maar het actíefst zijn ze als ze slapen. Je zou zeggen dat ze dan hun rust pakken om de beweeglijkheid van de wakkere status te compenseren maar dan ken je de Hovawart nog niet. Met geluiden die soms krolse katers nog jaloers zouden maken, blijft hun activiteit tijdens de slaap me fascineren. En dan bedoel ik niet een stuip trekking of een spannende droom van de reu, maar heuse rénbewegingen, 4 benen tegelijk. Als paarden in draf of windhonden achter zo'n stoffig konijntje aan. Als je ze rechtop zou zetten, zouden ze op volle snelheid vertrekken, zoals in een tekenfilm. Wat zij toch méémaken in hun slaap... Geef me een bed-alleen, hún dromen, en ik kan mijn sportschoolabonnement opzeggen!

gehoorzamen en wil dat misschien gaan afdwingen, wat gevaar kan opleveren. Beter is het om kinderen onder begeleiding van de ouders mee te laten doen met een zoekspelletje voor de hond: laat het kind bijvoorbeeld een speeltje verstoppen onder een krant of kleeftje terwijl een volwassene de hond vasthoudt, daarna mag de hond het gaan zoeken. Oudere kinderen kunnen al wel wat oefeningetjes doen met de hond, maar alleen als u daar zelf bij bent.

Niet op de bank

Leer een hond dat hij niet op de bank mag, zodat hij niet snel op ooghoogte komt met de kinderen en er geen onenigheid ontstaat over wie waar mag zitten.

Niet laten bedelen

Leer de hond ook om niet te bedelen als de kinderen iets te eten hebben. Dat voorkomt dat hij eten uit kinderhandjes hapt.

Laat uw kind niet liggend op de grond spelen
Voorkom dat uw kind liggend op de grond speelt waar de hond bij is. Dit kan verwarrend zijn voor de hond en bovendien is het kind met zijn hoofd dan wel erg dicht bij de tanden van de hond. Heeft u een baby, leer de hond dan dat hij niet op het kleed van de baby mag komen. Geef hem elders in de kamer iets te doen.

Laat uw kind niet de hond uitlaten

Kinderen kunnen nog niet zelfstandig de hond uitlaten. Een kind kan niet verantwoordelijk worden gemaakt voor het gedrag van de hond. De hond kan vervelend gedrag gaan vertonen en bij grote honden kan de hond het kind omvertrekken. Ook kan uw hond, ook zonder dat hij dit zelf uitlokt, in gevecht komen met een andere hond. Uw kind kan dan niet ingrijpen en loopt de kans om tussen de honden in te komen als hij zijn hond probeert te redden. Dit is uiteraard gevaarlijk!

Pas op met stoeipartijtjes

Let op als er vriendjes van uw kind op bezoek zijn. Als zij met elkaar stoeien, kan de hond denken dat 'zijn' kind wordt aangevallen en hem willen helpen.

Verder staan er een aantal artikelen over dit onderwerp op de website van de Raad van Beheer: <https://www.houdenvanhonden.nl/kinderen-en-je-hond/>

Kees van der Sar

Foodtruck BBQ-diner

Daar was hij dan eindelijk de lang verwachte BBQ-avond, gevierd met allemaal hondenliefhebbers. Een van onze boxer-vrienden deed ons al lange tijd het water in de mond lopen met de verhalen over de meest heerlijke BBQ-diners die hij verzorgt. Het plannen om zo'n diner zelf te proeven was nog niet zo makkelijk, want ieder weekend was hij volledig volgeboekt. Maar vrijdag 24 september was het dan toch echt zo ver. Passend binnen de geldende richtlijnen was er in de openlucht een opstelling gemaakt van tafels en stoelen. En er was dan ook voldoende animo om weer eens gezellig met elkaar een leuke avond te beleven.

Onze grillmaster Luc van Mechelen was samen met zijn collega Ely vanuit België naar Tilburg komen rijden in zijn Citroën HY uit 1976. Dat geeft meteen zo'n gezellige

sfeer en met veel plezier staken ze de vlam in hun houtskoolgrill. Het was niet zomaar een simpele BBQ vanuit een Foodtruck, maar

er werd gewerkt met kwaliteitsproducten die met aandacht, vakkundigheid en liefde bereid bleken te zijn. Er waren naast brood met smeersel en sausjes wel 14 verschillende salades geserveerd en allemaal met een culinaire twist. Hierdoor kon je zien waarin Luc zich onderscheidt van het gangbare. Maar na al die verhalen wilden we niet alleen genieten van het zicht, maar vooral proeven natuurlijk. Er waren steeds verschillende soorten vlees en vis waaruit we konden kiezen. Barbecueworst, chipolata, 2 soorten spek (die bij menig persoon tot de favorieten hoorden), en dan de spareribs, waar ik persoonlijk erg van heb gesmuld. Kipfilet, kalkoenbrochette en zalm. Zo veel verschillende soorten dat ik lang niet alles heb kunnen proeven, maar er was dus meer dan voldoende voor iedereen.

De klapper van de avond was mijns inziens toch echt het enorme stuk Chateaubriand dat gegrilld werd en perfect gaar werd aangesneden. Daarbij werd een heerlijke saus geserveerd. Wat een prachtig stuk vlees en wat een kunst om dat zo mooi te bereiden!

Het was een heel gezellige avond waarbij het ook leuk was om eenieder eens te zien in zijn dinerkleding in plaats van zijn hondentrainingsoutfit. Aan de tafels werd heerlijk gegeten en gekletst, waarna iedereen ook eens wilde proeven waar de tafelbuurman of -buurvrouw zo lovend over was.

Luc heeft de hoge verwachtingen meer dan waargemaakt. Dit BBQ-diner was een zeer geslaagde avond. En wat fijn dat we eindelijk weer een groepsactiviteit konden laten plaatsvinden!

Cathy Bosgoed

In de serie 'erfelijke aandoeningen':

Degenerative Myelopathie (DM)

Degeneratieve myelopathie is een progressieve neurologische aandoening van het ruggenmerg bij honden. DM veroorzaakt verminderde beweging op latere leeftijd en zelfs verlammingen van de achterpoten. Vaak eindigt deze ziekte in euthanasie. Mogelijk is DM vergelijkbaar met Amyotrofe Laterale Sclerose (ALS, Lou Gehrig's disease) of multiple sclerose (MS) bij mensen, maar daarover bestaat nog verschil van mening.

De ziekte komt het duidelijkst en vaakst naar voren bij de Duitse herder, maar bij meerdere rassen wordt DM beschreven.

Wat is degeneratieve myelopathie

Degeneratieve Myelopathie is een neurologische aandoening van het ruggenmerg. De eerste verschijnselen van de ziekte zien we meestal vanaf een leeftijd van 8 jaar. Het verloop van de ziekteverschijnselen kan in sommige gevallen snel (binnen 6 maanden) en in andere gevallen veel trager (enkele jaren) verlopen.

DM vererft op een autosomale, recessieve manier. Dit betekent dat een dier vrij kan zijn (2 normale chromosomen), lijder (2 afwijkende chromosomen) of drager (1 normaal en 1 afwijkend chromosoom).

Lijders lopen het risico dat zij de ziekte ontwikkelen, maar dat gebeurt lang niet altijd. Het is niet bekend hoeveel lijders uiteindelijk DM gaan krijgen. Draggers kunnen de mutatie verspreiden in de populatie zonder dat ze zelf de symptomen hebben. Voor zover bekend krijgen dragers zelden DM, eventueel op latere leeftijd en met mildere symptomen. Om verspreiding te voorkomen, is daarom vooral het aantonen van dragers en lijders van groot belang. Een probleem bij de preventie is, dat de ziekte zich pas op latere leeftijd manifesteert. Gelukkig is het mogelijk om via genetische testen dragers en lijders vroegtijdig op te sporen.

De leefomstandigheden van de lijdens en de kwaliteit van de voeding zijn mogelijk belangrijke factoren die bepalen of de lijdens klinische klachten krijgen van DM.

Symptomen

DM manifesteert zich in het begin vaak met coördinatieverlies in de achterste ledematen. De hond gaat waggelen, struikelen of slegen met de achterpoten. Incontinentie komt ook veel voor. Uiteindelijk wordt de hersenschors aangetast, waardoor ook vitale functies kunnen uitvallen. De hond heeft geen pijn, alleen verlies van functie.

Eigenaren interpreteren de verlaagde beweeglijkheid (mobiliteit) vaak als symptomen van de oude dag en zijn zich vaak niet bewust van het feit dat de hond DM heeft.

Oorzaak

In het ruggenmerg lopen de zenuwbanen die de spieren aansturen. Deze zenuwbanen liggen in bundels gegroepeerd in de zogenoemde witte stof. Om deze bundels zit een isolatielaag: de myelineschede. Deze myelineschede

wordt aangetast, waardoor de isolatie van de zenuwen verdwijnt en de zenuwen minder goed kunnen functioneren. Uiteindelijk zullen de zenuwen afsterven. Hierdoor wordt de aansturing van de spieren steeds minder.

De genetische achtergrond ligt in een mutatie in een bepaald gen (SOD1).

Bij 122 hondenrassen en -kruisingen is deze mutatie gevonden.

Bij de Berner Sennen hond is ook een tweede (zeldzame) mutatie gevonden: SOD1:c.52T.

Diagnose

De diagnose wordt gesteld door middel van eliminatie (uitsluiten van andere ziekten).

Er kunnen meerdere oorzaken zijn voor de uiterlijke symptomen van DM, onder andere hernia, spondylose, tumor, cyste (met vocht gevulde holte), infecties of een hartaanval. Er kan een EMG, CT scan en/of MRI scan worden gemaakt. Geeft dit geen resultaat, dan wordt de diagnose DM gesteld. De definitieve diagnose is slechts mogelijk door middel van een autopsie.

>>

Klinische klachten

De klinische klachten bij DM zijn verschillend per hondenras. Dit hangt onder andere af van de lichaamsbouw van de honden.

Vergelijk bijvoorbeeld 'onze' honden met de Duitse Herder. Onze hondern hebben een veel gunstigere anatomische bouw. Hij heeft niet de aflopende ruglijn, zodat het lichaamsgewicht meer opgevangen wordt door de voorhand (zoals het hoort), en niet door de achterhand. Hierdoor ervaren ze ook minder snel hinder van verminderde spierontwikkeling.

Behandeling

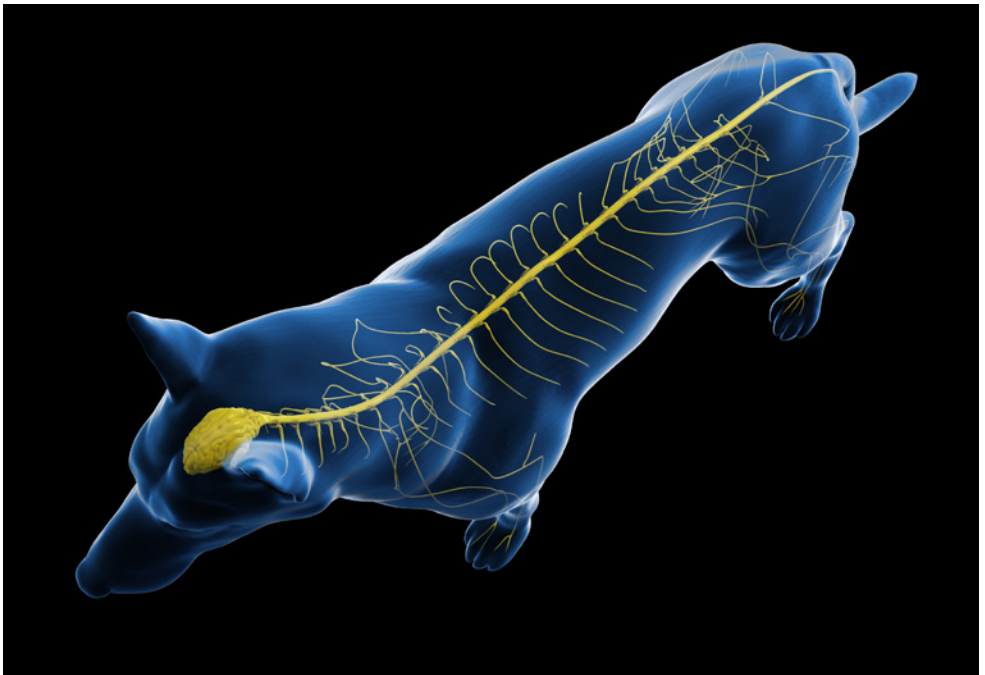
Voor degeneratieve myelopathie bestaat geen genezende behandeling. Soms is het mogelijk de ziekte te vertragen. Daarvoor kunnen vitamine B complex, transaminezuur

en acetylcysteine gegeven worden. Training bevordert de spieropbouw van de nog bruikbare spieren, waardoor de hond langer mobiel blijft. Aanbevolen training is, bijvoorbeeld wandelen (niet slenteren) en zwemmen. Uiteindelijk laat de levenskwaliteit van de hond te wensen over en rest niets anders dan euthanasie.

Erfelijkheid

Met betrekking tot het fokken is het advies om eerst te testen. Lijders en dragers kunnen alleen gebruikt worden om te fokken in combinatie met homozygoot vrije dieren. Het advies is om niet te fokken met honden die beide homozygoot aangetast of drager zijn.

Bas Elings

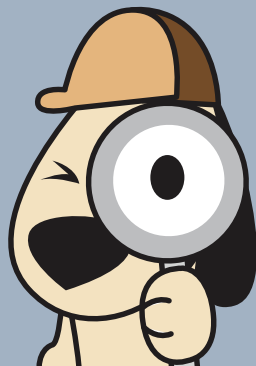

Woordzoeker

Zoek de kennelnamen die onder de puzzel staan, in de puzzel.

E	W	L	I	I	Z	D	F	Z	I	B	M	H	
M	R	Z	J	H	I	S	S	G	A	D	C	P	
C	S	T	R	E	A	W	U	O	H	S	H	N	
E	I	B	E	I	C	A	L	D	O	G	K	Z	
M	O	J	T	M	N	E	U	B	J	K	Z	F	
D	N	O	M	A	I	D	S	Y	H	S	U	D	
O	I	W	U	A	U	N	P	P	J	L	F	P	
G	B	L	M	T	E	E	P	K	R	P	M	S	
A	E	M	N	K	M	B	J	W	C	R	T	Z	
V	D	O	E	E	E	U	W	A	A	R	D	S	
O	H	E	S	A	A	R	D	B	O	R	S	T	
H	L	S	T	R	A	W	Y	M	E	R	O	B	
B	P	N	I	J	E	T	S	N	E	F	E	O	W

AARDBORST
BLEEKENSBOSCH
BOREMYWARTS
DLACIEBIE
DUSHYSDIAMOND
EEUWAARDS
HOUWAERTS
HOVAGO
WOEFENSTEIJN

Terugkomdag Dushy's Diamond

Het is 25 september 2021. De terugkomdag van mijn gefokte pups van het B- en C-nest. De temperatuur en het zonnetje geven het startsein voor een geslaagde dag. Na een lange autorit van 3 uur komen we aan in Tilburg. Even snel een bakkie drinken en dan aan de slag om alles in orde te maken! Al snel komen de eerste blijde baasjes met nog blijere hondjes het terrein op. Ik word door de honden super blij begroet! Wat zijn ze groot geworden!! Ook het weerzien met de baasjes is super gezellig en geslaagd. Nadat er uitgebreid bijgekletst is, wordt er in de intro door Kees verteld wat alle deelnemers kunnen verwachten. Terwijl iedereen lekker zit te genieten van een broodje en een drankje, wordt er veel gelachen maar ook geleerd. Al snel zijn de eerste honden van het B-nest aan de beurt voor een exterieurbeoordeling. Er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de mooie kanten van de Hovawart, maar ook aan de verbeterpunten, wat voor mij als fokker erg interessant is. Daarna worden alle honden om beurten blootgesteld aan enkele testonderdelen. Het is mooi en leerzaam

om te zien hoe de honden hierop reageren. Nadat alle honden van het B-nest geweest zijn, volgen de hondjes uit het C-nest. Nou ja, hondjes?? Inmiddels zijn deze honden ook alweer een jaar en groeien ze flink! De honden worden allemaal wederom exterieur gekeurd en ook zij worden geprikkeld met allerlei testonderdelen. Na gedane arbeid is het fijn om even los te gaan, te dollen en krachten te meten met de nestgenootjes. Voor de eigenaren een mooi moment om zoveel Hovawarts tegelijk over het veld te zien razen.

Aan het einde van de middag hebben alle deelnemers de testen afgelegd en wordt er moe maar voldaan nagepraat over alles. Uiteindelijk wordt er gezamenlijk afscheid genomen en kunnen we terugkijken op een geslaagde dag!

Charlotte Lagerweij

verplichte registratie fokker bij overheid (UBN)

In Nederland is het chippen en registreren van honden verplicht. De registratieplicht geldt voor elke hond die na 1 april 2013 is geboren of uit het buitenland komt. Vanaf 1 november 2021 zijn hier regels bijgekomen.

De nieuwe regels voor Identificatie & Registratie (I&R) Hond moet zorgen voor een betere controle op de hondenhandel, zodat illegale en malafide hondenhandel beter kan worden aangepakt. In dit nieuwe systeem worden de fokker, importeur, dierenarts of chipper geregistreerd. Het is dan direct duidelijk waar de hond vandaan komt, en van wie de hond een chip en paspoort kreeg.

informatie voor import van honden

Als je een hond uit het buitenland importeert dan zul je je eenmalig moeten registreren bij de overheid. Deze registratie is ook verplicht als je maar één hond uit het buitenland importeert.

Registreren kan via de knop 'direct UBN-nummer aanvragen' op de website www.rvo.nl.

nl/hond-kopen. Zonder UBN-nummer is het niet mogelijk je import bij de dierenarts en bij de Raad van Beheer te registreren.

Als importeur laat je de eerste registratie van de hond door een dierenarts doen. Dit moet binnen 2 weken na aankomst in Nederland gebeuren. De dierenarts registreert de import, chip en het paspoort bij een portaal. Komt de hond uit een derde land en heeft hij geen EU-dierenpaspoort? Dan geeft de dierenarts een EU-dierenpaspoort voor de hond af.

Wil je de hond registreren in het NHSB dan volg je de gewone procedure voor import-aangifte in je account in mijnrvb.nl. Registreer je UBN-nummer in je account in mijnrvb.nl voordat onze buitendienstmedewerker de hond komt controleren en registreren. informatie voor fokkers

Vanaf 1 november 2021 veranderen er een aantal zaken in de registratie bij de Raad van Beheer en bij Databank Honden en komen er meer controles in het systeem.

Van belang voor fokkers is dat iedere fok-

ker zich eenmalig moet registreren. Deze registratie is ook verplicht als je als fokker slechts één nestje wil fokken! De chipper van de Raad van Beheer mag wettelijk geen honden meer chippen als de fokker geen UBN-nummer heeft en dat geldt ook voor een dierenarts!

Bedrijfsmatige fokkers moeten zich al langere tijd registreren bij de overheid via een zogenaamd UBN-nummer. Maar nu geldt dat dus ook voor niet-bedrijfsmatige fokkers. De registratie van een niet-bedrijfsmatige fokker heet ook UBN-nummer, maar hoeft niet aan de voorwaarden voor bedrijfsmatige fokkerij te voldoen. Zo is het bewijs van vakbekwaamheid niet verplicht voor niet-bedrijfsmatige fokkers.

Wel zijn er kosten voor de eenmalige registratie die de fokker moet betalen aan de overheid. De UBN-registratie voor niet-bedrijfsmatige fokkers gaat via hetzelfde loket van de RVO, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Heb je als bedrijfsmatige fokker al een UBN voor honden? Dan kun je gewoon dat nummer blijven gebruiken. De aanmelding via de RVO voor niet-bedrijfsmatige fokkers is verplicht als zij vanaf 1 november 2021 een nestje gaan fokken of als zij vanaf die datum pups overschrijven als fokker naar een nieuwe eigenaar.

Aanmelden kan via de knop 'direct UBN-nummer aanvragen' op de website www.rvo.nl/hond-kopen.

Zonder UBN-nummer is het niet mogelijk uw nestje of import bij de Raad van Beheer te registreren.

Wat is de procedure voor de fokker van stamboomhonden vanaf 1 november 2021?

Deze regels gelden voor alle pups die na 1 november 2021 worden verkocht. De fokker vraagt een UBN-nummer aan via het RVO-loket.

Dit moet voor het bezoek van de chipper gedaan zijn.

- De fokker registreert het UBN-nummer in zijn account op mijnrvb.nl.
- De fokker volgt verder de normale procedure voor het melden van dek- en geboorteaangifte in mijnrvb.nl.
- De chipper van de Raad van Beheer chipt het nest bij de fokker. De chipper mag wettelijk geen honden meer chippen als de fokker geen UBN-nummer heeft.
- Na het chippen wordt er direct een automatische melding gedaan naar de RVO dat er chips geplaatst zijn bij de pups. De melding wordt gekoppeld aan het UBN-nummer van de fokker.
- De fokker doet zelf de geboortemelding bij een portaal / databank (bijv. Databank Honden databankhonden.nl). De fokker dient daarbij ook het chipnummer van de moederhond op te geven. De fokker kan bij de geboortemelding in Databank Honden gebruik maken van zijn account op mijnrvb.nl waardoor in 1 keer alle nestgegevens kunnen worden overgezet naar de RVO.
- De fokker gaat naar de dierenarts met het nest voor het verplichte dierenpaspoort. De dierenarts koppelt het paspoortnummer aan het chipnummer en doet melding bij een portaal / databank.

- Na de verkoop van de stamboompups schrijft de fokker de pups over naar de nieuwe eigenaar via zijn account in mijnrvb.nl. Ook moet hij de pups weer afmelden bij zijn portaal / databank. Als de fokker de pups via Databank Honden heeft aangemeld dan kan hij via zijn account op mijnrvb.nl de pups ook weer makkelijk afmelden bij Databank Honden.
- De nieuwe eigenaar moet zelf de pup aanmelden bij een portaal / databank. De nieuwe eigenaar kan de pup via zijn account in mijnrvb.nl ook weer via 1 druk op de knop makkelijk aanmelden bij Databank Honden.

nieuwe procedure voor de registratie in databank honden

De aangewezen databanken heten vanaf 1 november 2021 'portalen' bij de overheid. Databank Honden is een aangewezen 'portaal'.

Vanaf 1 november 2021 wijzigt dus ook de registratie in Databank Honden. Daarmee voldoen wij aan de nieuwe regels die dan gelden. De registratieschermen en de aanmeldmodule van Databank Honden zijn vanaf 1 november helemaal vernieuwd.

Wat gaat er voor fokkers veranderen in de aanmelding bij Databank Honden?

- Vanaf 1 november 2021 is er een koppeling tussen mijnrvb.nl en de nieuwe Databank Honden. Dit betekent dat je als fokker met je account van mijnrvb.nl ook in kunt loggen op Databank Honden. Je hebt dus maar één inlog nodig.
- Door de koppeling kun je als fokker vanuit mijnrvb.nl met 1 druk op een knop in één

keer de geboortemelding doen van het nest bij Databank Honden. Alle gegevens worden dan na controle, akkoord en betaling bij de RVO aangemeld. Wil je bij een ander portaal aanmelden dan zul je de gegevens zelf over moeten nemen.

- Door de koppeling kun je als fokker vanuit mijnrvb.nl met 1 druk op een knop ook een pup afmelden bij Databank Honden na verkoop. Alle gegevens per pup worden dan na controle en akkoord bij de RVO aangepast. Voorwaarde is wel dat je als fokker de pups vooraf ook bij Databank Honden hebt aangemeld.

Wat gaat er voor pupkopers veranderen in de aanmelding bij Databank Honden?

- Ook voor de pupkopers wordt het melden van de aankoop van de hond bij Databank Honden makkelijker vanaf 1 november. Er is dan een koppeling tussen mijnrvb.nl en de nieuwe Databank Honden. Dit betekent dat je als pupkoper in één keer de aankoopmelding kunt doen van je hond bij Databank Honden. Alle gegevens van de pup worden dan na controle, akkoord en betaling bij de RVO aangemeld.

Door de aanpassingen in mijnrvb.nl en de koppeling met Databank Honden wordt de verplichte registratie voor de fokker en de pupkoper een stuk eenvoudiger.

Actuele informatie

Voor de actuele informatie vanuit de RVO over de nieuwe registratie kun je terecht op www.rvo.nl/hond-kopen.

Interview met Tobias Eijpen en zijn vader Pascal

“Als ik andere kleren aan doe begint ze al gek te doen”

Tobias is met de hele familie, pa, ma en zus Anouscha helemaal uit Woerden weer eens naar Tilburg getogen om sfeer te snuiven. Helaas is het vijfde familielid Scooby er niet bij. Nee, ze houdt niet zo van autorijden. Het is zondag, druk met trainingen. Leuk om naar te kijken, maar Tobias en Pascal zijn toch bereid om mij wat te vertellen over hun ervaringen met de vereniging en met hun hovis.

Is Scooby jullie eerste Hovawart?

Pascal: Nee, onze eerste Hovawart was blond, Heike. Zij was behoorlijk pittig en moest goed getraind worden. Met haar zijn we twee jaar van Woerden naar Tilburg gereden om te trainen. Ze was 13 jaar toen ze overleed, door ouderdom. Tobias zat toen in groep 6 van de basisschool.

Onze tweede Hovawart was een zwart-blond reutje, Balou. Hij was heel gezeglijk, als je bij hem de commando's gaf zoals bij Heike dan was hij helemaal ontdaan. Hij luisterde heel goed, maar was ook wel een Einzelgänger. Hij trok zich makkelijk terug in zijn afgedekte bench die altijd openstond. Hij is helaas

maar 8 jaar geworden. Tijdens het kluiven op een bot verloor hij zo maar twee kiezen. Hij bloedde enorm. Bij onderzoek bleek, dat zijn kaak helemaal poreus was, het zag eruit als een Bros chocoladereep. Het was een tumor, Balou moet hierdoor enorme pijn geleden hebben. De tumor zou zich naar de hersenen kunnen uitbreiden, waardoor zijn gedrag zou kunnen veranderen. Met kleine kinderen was dit een groot risico. Dit risico en het feit dat wij Balou geen pijn wilden laten lijden, hebben ons ertoe gedwongen hem te laten inslapen. Hoe moeilijk we dit ook vonden. Tobias: de dag voor zijn inslapen ging Balou voor mij zitten en keek me heel strak aan. Dat deed hij anders nooit, hij leek te voelen, dat het einde naderde. Hij heeft echt afscheid van me genomen.

Pascal: Toen Kees op de verjaardag van Tobias kwam, vertelde hij dat er in maart een nestje zou komen. Wij wilden graag een reutje, maar toen we naar het nestje kwamen kijken, trok Scooby, het enige teefje, meteen naar Tobias toe. Om die reden is het toen toch een teefje geworden.

Tobias, wat doe je zo al samen met Scooby?

Wandelen, rond het meer en in het bos en spelen. We wandelen elke dag 1,5 tot 2 uur. Scooby vindt het heerlijk om te zwemmen in het meer, maar ze gaat nooit in een sloot. We wonen aan de rand van de stad, op het industrieterrein lopen sloten, daarachter ligt het meer, met een apart strandje voor honden, daar speelt ze naar hartenlust. Als we dan verder langs het meer lopen, gaat ze niet meer zelf in het water.

Pascal: Op het industrieterrein weet ze dat ze bij de eerste ring sloten aan de lijn moet blijven, bij de tweede ring mag ze los. Dat weet ze dan al en dan gaat ze zitten. Als ze dan los is, gaat ze eerst een poos dollen, wegrennen, terugrennen, een uitdagende 'woef' en weer wegrennen.

Tobias: Als er andere honden aankomen, doen we haar meestal aan de lijn. Er zijn honden waarmee ze graag speelt, maar er zijn ook honden die ze niet mag, bijvoorbeeld een witte herder. Ze komt altijd netjes naar je toe.

Pascal: We hebben een halfjaar met haar

bij Kees getraind. Meer was niet nodig, we hadden al veel ervaring opgedaan, vooral met Heike. Scooby is heel afhankelijk en lief, ze is ook erg waaks. Ze bewaakt de kinderen ook echt.

Tobias: Ja, mijn zusje Anouscha haalde ze altijd terug, als ze te ver wegliep. Dat heeft ze wel tot een jaar of 7 gedaan.

Tobias, wat vind je het leukste aan Scooby?

Scooby blijft speels, ze begrijpt ook woorden zoals kluij of pepernoot en ze weet van tevoren al dat er dingen gaan gebeuren. Als bijvoorbeeld het eten wordt klaargemaakt en ze komt terug van haar uitlaatrondje dan loopt ze meteen naar haar etensbak.

Pascal: Als ik andere kleren aandoe, begint ze al te springen, te blaffen en gek te doen. Ze weet dan dat we gaan wandelen. Het is een heel enthousiaste hond. Ze kan ook 'praten'. Als we bijvoorbeeld voor de tv zitten en ze wil wat, dan komt ze voor je zitten en blijft ze je aankijken. Als dat niet helpt, begint ze zachtjes te 'praten'. Als dat niet helpt, begint ze steeds harder geluiden te maken. Als we

thuiskomen, verwelkomt ze ons door met haar voorpoten op het hek te springen met haar bek in een lach, dan houdt ze hele verhalen tegen je. Het is een voorbeeldige hond. Als we 's avonds op de camping spelletjes doen, ligt ze op de voeten van een van de kinderen. Kamperen en autorijden vindt ze niet leuk. Ze is dol op het bos, maar niet tijdens het kamperen. De dagindeling is heel anders dan normaal thuis en de kinderen gaan hun eigen gang. Na een poos wil ze niet meer plassen of poepen en laat ze zelfs haar eten staan. Ze wil gewoon naar haar vertrouwde omgeving. Als we dan weer thuiskomen, gaat ze met een dikke, vette zucht liggen 'Zo, het is allemaal weer een beetje normaal.'

Tobias: We hebben eens op een camping gestaan die ons niet beviel. We zijn toen naar een andere camping gegaan. Scooby was zo beledigd dat we niet naar huis gingen, dat ze ons de hele dag niet heeft aangekeken.

Tobias, wat vind je van het clubblad?

Het clubblad vind ik wel leuk, je blijft op de hoogte en er staan leuke weetjes in. Scooby stond bij de uitgave van voorjaar 2021 op de achterkant. Op die foto is ze helemaal nat. We

wandelen vaak bij Loenen, daar is een riviertje. Daar rent ze dan vaak met ons doorheen, dat vindt ze geweldig.

Pascal, waarom hebben jullie een Hovawart als huishond gekozen?

Toen we een hond wilden, hebben we eerst eens in een boek met hondenrassen gekeken. We wilden geen doorsneehond en kwamen bij de Hovawart uit. Toen we contact opnamen met de HCN, wilde men van alles weten, zoals ons salaris en ze wilden foto's van ons huis zien. Dat vonden we toch wel erg ver gaan. We zijn naar de Winner gegaan. Daar adviseerde een Belgische mevrouw ons, contact op te nemen met Kees van Gorp. We zijn vaak naar de trainingen in Tilburg gegaan, hoewel we zelf nog geen Hovawart hadden. We hebben 2,5 tot 3 jaar op onze eerste Hovawart moeten wachten. In die tussentijd hebben we met een hond van Kees getraind. We maakten ook clubuitjes naar de Loonse en Drunense Duinen en we zijn ooit in een fabriek gaan kijken, waar ze hondenvoer maken.

Hetty Slaats

the mythbuster fact of fake?

“Trekspelletjes maken honden agressief”

Een trekspelletje zal je hond niet aanmoedigen agressief te worden, maar om te voorkomen dat het spel uit de hand loopt is het wel belangrijk je hond enige beheersing aan te leren door pakken en loslaten te kunnen afdwingen met een commando. Het is goed om rekening te houden met het instinct van de hond:

prooi moet worden gevangen en gevangen prooi moet worden beschermd. Trekspelletjes maken niet agressief, maar agressie komt wel voor bij trekspelletjes. Wild spelen en stoeien met puppy's is overigens niet aan te bevelen omdat je daarmee het wilde spel met andere honden en mensen aanmoedigt.

MYTHBUSTER: FAKE, MAAR...

Nieuwe speurders voor Covid-19: snuffelende honden

Honden worden momenteel getraind op hoe ze Covid-19 bij mensen kunnen ruiken. Zowel in het Verenigd Koninkrijk als in de Verenigde Staten worden honden getraind om Covid-19-patiënten te screenen. De School voor Dierengeneeskunde van de Universiteit van Pennsylvania en The London School of Hygiene and Tropical Medicine hebben daarvoor elk afzonderlijk een programma opgestart.

Dankzij hun uitstekende reukorgaan zouden honden kunnen bijdragen in het vroegtijdig opsporen van de ziekte bij mensen die geen symptomen hebben, zonder dat zij een invasieve swap moeten ondergaan. Honden kunnen bovendien subtiele veranderingen in de lichaamstemperatuur detecteren.

De 'supersnuffelaars', die tot 250 mensen per uur zouden kunnen screenen, kunnen op die manier een belangrijke rol spelen, wanneer mensen weer aan het werk gaan en de lockdownmaatregelen versoepeld worden. Het is echter niet de bedoeling dat de honden de

traditionele coronatesten zouden vervangen. Van malaria tot kanker

Dat honden zaken zoals drugs, dode lichamen, malaria, diabetes, de ziekte van Parkinson en kanker kunnen ruiken, is al langer bekend. Terwijl de menselijke neus zo'n 6 miljoen geurdetectoren bevat, zijn er dat bij de hond 300 miljoen. Menselijke cellen produceren vluchtige organische stoffen (VOS) die een specifieke geur hebben en aanwezig zijn in menselijk bloed, speeksel, urine en de adem. Uit studies blijkt dat de VOS, die geproduceerd worden door bijvoorbeeld kankercellen, zo uniek zijn, dat honden ze met hun gevoelige neus kunnen onderscheiden van gezonde cellen. Het duurt zo'n zes maanden om de meeste honden te trainen om de geur van een specifieke kanker te ruiken.

Aan de Universiteit van Pennsylvania zullen in eerste instantie acht honden worden getraind in een laboratorium. Eerst leren ze de geur van Covid-19 te herkennen in speeksel-

en urinestalen van geïnfecteerde patiënten. Daarna moeten ze deze stalen kunnen onderscheiden van stalen van gezonde mensen. Maar vormt de blootstelling aan Covid-19 dan geen bedreiging voor de honden? Het is bekend dat ook honden de ziekte kunnen krijgen, zoals blijkt uit enkele gevallen waarbij er een overdracht van mens op dier plaatsvond. Sommige experts stellen zich evenwel vragen bij die diagnose en vermoeden dat de positieve tests te wijten zijn aan contaminatie op de neus van de hond.

De viervoeters zouden vanaf juli in de Verenigde Staten kunnen worden ingezet om naar Covid-19 te snuffelen.

Bron: <https://www.knack.be/nieuws/wetenschap/nieuwe-speurders-voor-covid-19-opkomst-snuffelende-honden/article-normal-1594981.html>

Chantal Konings-Vaes

Wist je dat jouw hond écht van je houdt?

Sommige mensen zullen zeggen dat honden niet van iemand kunnen houden, maar dat is niet waar. Wanneer een mens wordt geknuffeld door iemand, wordt het hormoon oxytocine aangemaakt. Ook in het brein van honden wordt dit hormoon losgelaten bij de interactie tussen honden en mensen. Kortom, als je met je hond speelt, vindt een hond dat heel erg fijn.

Wist je dat de langste hondentong maar liefst 11,43 centimeter meet?

Wist je dat een kwispelende staart niet altijd betekent dat een hond blij is? Als een staart naar rechts kwispelt, is een hond blij. Maar wanneer een staart naar links kwispelt, betekent dit dat een hond bang is. Een laag kwispelende staart betekent dat een hond onzeker is. Kijk dus goed naar deze signalen, vóórdat je een vreemde hond benadert.

Wist je dat 's werelds duurste puppy verkocht werd voor maar liefst \$2.000.000?

Wist je dat ook honden dromen?

Net als mensen dromen honden ook. Hondenbezitters weten dit, omdat ze hun honden vaak gekke bewegingen zien maken in hun slaap. Grappig genoeg dromen kleinere honden vaker dan grotere honden. Waar ze over dromen? Dat is een vraag die helaas onbeantwoord blijft.

Wist je dat honden in kleur kunnen zien?

Honden kunnen toch alleen in zwart-wit zien? Nee! Honden zien toch echt kleuren, alleen niet zo levendig als hoe wij mensen kleuren zien. Dit komt omdat mensen drie kegeltjes hebben om kleuren op te vangen, terwijl zich in het oog van een hond maar twee kegeltjes bevinden. Hierdoor

dat...

zien honden kleuren als blauw en geel, maar kunnen zij het verschil niet zien tussen rood en groen.

Wist je dat honden sneller eten zullen stelen wanneer het donker is?

Honden weten dat mensen niet goed kunnen zien in het donker, waardoor ze niet zo snel betrappt kunnen worden.

Wist je dat er drie honden de Titanic hebben overleefd?

Van de twaalf honden aan boord overleefden slechts drie het tragische zinken van de Titanic, een Pekingees en twee Pomeriantjes ofwel dwergkeeshondjes. De Pomeriantjes werden op reddingsboten gebracht door hun elitevrouwtjes, Margaret Hays en Elizabeth Barrett Rothschild. Een Pekingese hond, genaamd Sun Yat Sen, werd gered door zijn baas, Henry S. Harper, in reddingsboot 3.

Wist je dat in vergelijking met ons mensen honden in essentie in slow motion zien? Hun ogen kunnen 25% sneller informatie opnemen dan onze ogen. Het is geen wonder dat jouw hond zoveel beter is dan jij bij het vangen van zijn frisbee.

Wist je dat je hond wel tot 70% van het water uit zijn vacht kan schudden in vier seconden?

Wist je dat honden bij het drinken het water niet naar voren laten klappen?

Ze buigen het puntje van hun tong naar beneden en achteren en lepelen zo water in hun bek. Dat verklaart waarom het hele proces zo verdraaid veel lawaai maakt en spetters achterlaat.

Bron: watch my dog (bewerkt)

